

UPGRADING THE SKILLS OF ADULTS ACTUALIZAREA COMPETENȚELOR ADULȚILOR

Sorin Petrică ANGHELUȚĂ³
Corneliu GUTU⁴
Liliana Paula MOGOS⁵
Victor TROACĂ⁶

Abstract. *The flexibility of the learning process is a prerequisite for increasing the employment rate. Employers have increasingly high expectations from recent graduates. Technological changes lead to the need to update competences, skills and knowledge. Population distribution is important for all sectors of the economy, as well as for education and training systems. Thus, the article presents an analysis of the population structure of the member states of the European Union. A low level of education and skills adversely affects access to safer and better paid jobs. The future of a society is built for and by its members. Their level of education is important in this endeavor. From this point of view, the level of education of the population is analyzed.*

Key words: *adults, competences, European Union, level of education, skills*

JEL CLASIFICATION: I21, I25

1. INTRODUCERE

Extinderea furnizării programelor de formare profesională în întreprinderi se pare că este îngreunată de timp și de costurile cu formarea. De aceea, este nevoie ca angajații să fie încurajați pentru a participa la programele de formare profesională în întreprinderi. În același timp, furnizorii de formare pot veni în sprijinul angajatorilor, pentru a facilita desfășurarea programelor de formare profesională. Promovarea formării profesionale se poate face cu scopul unei alegeri proactive de dezvoltare a competențelor, ca o investiție pe termen lung venită în sprijinul angajaților, dar și al creșterii competitivității companiilor [Cedefop, 2019].

În anul 2007, 35,2% din persoanele din grupa vârstă 25-64 de ani au participat la educație sau formare profesională de tip formal sau non-formal. În anul 2011, ponderea a urcat la 40,3%, iar în anul 2016, 45,2% din persoanele din grupa vârstă 25-64 de ani au participat la educație sau formare profesională de tip formal sau non-formal [EC, 2019a]. Participarea la programe de educație și formare profesională face ca șansele de ocupare a unui loc de muncă să crească. Absolvenții educației terțiare (nivelurile 5-8) au ratele cele mai ridicate de angajare [EC, 2019b].

Creșterile economice și crearea de noi locuri de muncă pot fi realizate cu ajutorul economiei digitale, prin identificarea și dezvoltarea de noi competențe [EC, 2019c]. Putem spune că persoanele care dobândesc noi competențe pot duce la îndeplinire noi sarcini la locul de muncă [Osborne, 2017].

Un alt set de competențe, a căror importanță este în creștere, îl reprezintă competențele antreprenoriale, competențele sociale și civice. Aceste competențe pot fi dobândite și dezvoltate de către adulți pe parcursul întregii vieți [ETF, 2018].

³ Dr., Autoritatea Națională pentru Calificări, România, București, Piața Valter Mărăcineanu, 1-3, Tel.: +40213130050; www.anc.edu.ro, sorin.angheluta@gmail.com

⁴ Dr., conf. cercet., Academia de Studii Economice a Moldovei, Republica Moldova, Chișinău, Bănulescu Bodoni, 61, Tel.: +37322224128; www.ase.md

⁵ Dr., ASE, București

⁶ Drd., Academia de Studii Economice din București, România, București, Piața Romană, 6, Tel.: +40213191900; www.ase.ro

Datorită nevoilor diferite, educația și formarea profesională a adulților este necesar a se realiza prin îmbinarea pregătirii teoretice cu pregătirea practică efectuată la locul de muncă [OECD, 2017].

Pe piața forței de muncă există o neconcordanță de competențe. Persoanele care investesc în dobândirea de noi cunoștințe, abilități și competențe își pot menține mai ușor capacitatea de inserție profesională [EC, 2018a].

2. STRUCTURA POPULAȚIEI

Creșterea gradului de ocupare și a incluziunii sociale pot fi realizate prin accesarea acelor oportunități de învățare inovatoare, care oferă flexibilitate. Din diferite motive, persoanele adulte sunt reticente la ideea întoarcerii în sistemul de educație. De aceea, sunt necesare diferite abordări care să ofere căi flexibile. Pe de altă parte, absolvenții pot beneficia mai ușor de oportunitățile oferite de piața muncii și pot răspunde cerințelor în creștere ale angajatorilor [EC, 2019a].

Tabelul următor prezintă situația comparativă a populației pentru anul 2010, respectiv anul 2019. De asemenea, sunt prezentate ponderile populației pentru țările membre ale Uniunii Europene.

Tabelul 1. Situație comparativă a populației, 2010-2019, (milioane de persoane)

Țara	Populația la 1 ianuarie		Populația ca procentaj din întreaga populație a Uniunii Europene
	2010	2019	2019
Uniunea Europeană	503,17	513,48	100,0
Austria	8,35	8,86	1,7
Belgia	10,84	11,47	2,2
Bulgaria	7,42	7,00	1,4
Cehia	10,46	10,65	2,1
Cipru	0,82	0,88	0,2
Croația	4,30	4,08	0,8
Danemarca	5,53	5,81	1,1
Estonia	1,33	1,32	0,3
Finlanda	5,35	5,52	1,1
Franța	64,66	67,03	13,1
Germania	81,80	83,02	16,2
Grecia	11,12	10,72	2,1
Irlanda	4,55	4,90	1,0
Italia	59,19	60,36	11,8
Letonia	2,12	1,92	0,4
Lituania	3,14	2,79	0,5
Luxembourg	0,50	0,61	0,1
Malta	0,41	0,49	0,1
Marea Britanie	62,51	66,65	13,0
Olanda	16,57	17,28	3,4
Polonia	38,02	37,97	7,4
Portugalia	10,57	10,28	2,0
România	20,29	19,40	3,8
Slovacia	5,39	5,45	1,1
Slovenia	2,05	2,08	0,4
Spania	46,49	46,93	9,1
Suedia	9,34	10,23	2,0
Ungaria	10,01	9,77	1,9

Sursa: realizat de autori pe baza datelor existente pe site-ul EUROSTAT

Din punct de vedere al ponderii populației în cadrul țărilor membre ale Uniunii Europene, constatăm că țările cu ponderile cele mai ridicate sunt: Germania (16,2%), Franța (13,1%), Marea Britanie (13,0%), Italia (11,8%), Spania (9,1%), Polonia (7,4%), România (3,8%), Olanda (3,4%).

Față de anul 2010, în anul 2019, din situația comparativă prezentată se observă că populația înregistrată la 1 ianuarie a crescut în: Marea Britanie (+4,14 milioane de persoane), Franța (+2,37 milioane de persoane), Germania (+1,22 milioane de persoane), Italia (+1,17 milioane de persoane), Suedia (+0,89 milioane de persoane), Olanda (+0,71 milioane de persoane), Belgia (+0,63 milioane de persoane), Austria (+0,51 milioane de persoane). De asemenea, în următoarele țări, populația înregistrată la 1 ianuarie 2019, față de 1 ianuarie 2010, a scăzut în: România (-0,89 milioane de persoane), Bulgaria (-0,42 milioane de persoane), Grecia (-0,40 milioane de persoane), Lituania (-0,35 milioane de persoane), Portugalia (-0,29 milioane de persoane).

Având în vedere că, față de anul 2010, în anul 2019, în Marea Britanie populația a crescut cel mai mult din toată Uniunea Europeană, iar în România se înregistrează cea mai însemnată scădere, figura următoare prezintă evoluția populației din cele două țări pentru perioada 2010-2019 (milioane de persoane).

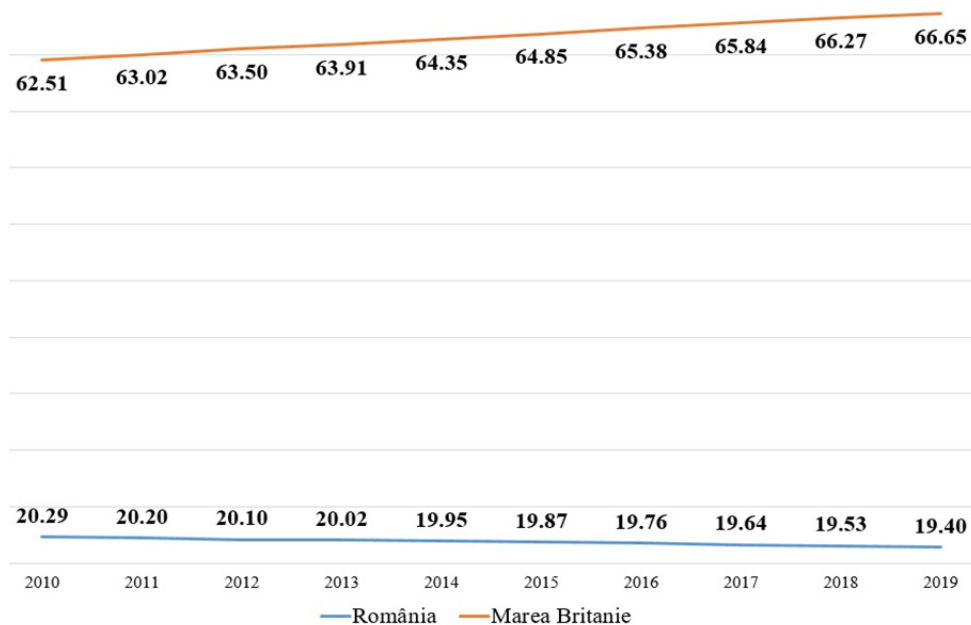

Figura 1. Evoluția populației din Marea Britanie și România, 2010-2019, (milioane de persoane)

Sursa: realizat de autori pe baza datelor existente pe site-ul EUROSTAT

Pentru Marea Britanie se observă o creștere de la 62,51 milioane de persoane, în anul 2010, la 66,65 milioane de persoane, în anul 2019. De asemenea, pentru România, se observă o scădere a populației de la 20,29 milioane de persoane, în anul 2010, la 19,40 milioane de persoane, în anul 2019.

Distribuția populației este importantă atât pentru toate sectoarele economiei, dar și pentru sistemele de educație și formare profesională. Din acest motiv, sunt necesare analize ale acestei distribuții [UNESCO, 2016].

Tabelul următor prezintă situația comparativă a structurii populației pentru grupele de vârstă 0-14 ani, respectiv 50-64 ani, pentru anul 2009 și anul 2018 (milioane de persoane).

Se observă că în anul 2009 populația din grupa de vârstă 50-64 ani era mai numeroasă decât populația din grupa de vârstă 0-14 ani în următoarele țări: Bulgaria (+8,2%), Cehia (+7%), Malta (+6,2%), Slovenia (+6%). În anul 2018, țările în care această pondere era cea mai ridicată sunt: Germania (+9,1%), Italia (+8,1%), Croația (+7,2%), Austria (+7%). De asemenea, în anul 2009, țările în care populația din grupa de vârstă 50-64 ani era mai puțin numeroasă decât populația din grupa de vârstă 0-14 ani erau: Irlanda (-5,1%), Cipru și Luxembourg (-0,5%). Dintre acestea trei, doar Irlanda și-a păstrat tendința și în anul 2018 cu o pondere de -3,7%. Totodată, față de anul 2009, în anul 2018, țările în care a scăzut ponderea grupei de vârstă 50-64 ani, iar ponderea grupei de vârstă 0-14 ani a crescut, sunt: Cehia (-2,2% și +1,5%), Suedia (-1,3% și +1,0%) și Bulgaria (-1,0% și +1,1%).

De asemenea, față de anul 2009, în anul 2018, singurele țări în care a crescut ponderea grupei de vârstă 50-64 ani, iar ponderea grupei de vârstă 0-14 ani a scăzut, sunt: Lituania (-0,1% și +4,2%), Germania (-0,1% și +3,7%), Austria (-0,7% și +3,4%), Italia (-0,7% și +2,6%), Portugalia (-1,6% și +2,1%), Grecia (-0,2% și +2,0%), Luxembourg (-1,9% și +2,1%), Croația (-0,9% și +1,7%), Olanda (-1,6% și +0,9%), Cipru (-1,5% și +0,8%), Franța (-0,4% și +0,3%).

În anul 2018, comparativ cu anul 2009, chiar dacă ponderile celor două grupe de vârstă au crescut, ponderea grupei de vârstă 0-14 ani a crescut mai mult decât ponderea grupei de vârstă 50-64 ani numai în Estonia (+0,8%).

Tabelul 2. Situație comparativă a structurii populației, 2009-2018, (milioane de persoane)

Țara	2009		2018	
	Grupa de vârstă 0-14	Grupa de vârstă 50-64	Grupa de vârstă 0-14	Grupa de vârstă 50-64
Uniunea Europeană	15,7	18,9	15,6	20,4
Austria	15,1	18,0	14,4	21,4
Belgia	16,9	19,0	17,0	20,1
Bulgaria	13,1	21,3	14,2	20,3
Cehia	14,2	21,2	15,7	19,0
Cipru	17,7	17,2	16,2	18,0
Croația	15,4	20,0	14,5	21,7
Danemarca	18,3	19,8	16,6	19,6
Estonia	14,9	18,8	16,3	19,4
Finlanda	16,7	21,6	16,2	20,0
Franța	18,5	18,9	18,1	19,2
Germania	13,6	18,9	13,5	22,6
Grecia	14,6	18,0	14,4	20,0
Irlanda	20,6	15,5	20,8	17,1
Italia	14,1	18,9	13,4	21,5
Letonia	14,1	18,3	15,8	20,8
Lituania	15,1	17,5	15,0	21,7
Luxembourg	18,0	17,5	16,1	19,6
Malta	15,6	21,8	13,9	18,7
Marea Britanie	17,7	18,0	17,9	18,9
Olanda	17,7	19,9	16,1	20,8
Polonia	15,3	20,2	15,2	20,1
Portugalia	15,4	18,6	13,8	20,7
România	15,8	20,0	15,6	19,1
Slovacia	15,6	19,3	15,6	19,9
Slovenia	14,0	20,0	15,0	21,8
Spania	14,8	17,1	15,0	20,4
Suedia	16,7	19,4	17,7	18,1
Ungaria	14,9	20,5	14,5	19,7

Sursa: realizat de autori pe baza datelor existente pe site-ul EUROSTAT

Influențarea gradului de competitivitate se poate face prin intervenții în diferite activități de marketing și vânzări, de îmbunătățire a calității și de diversificare a bunurilor și serviciilor oferite. Pentru modernizarea și actualizarea competențelor profesionale, este esențială implicarea în acțiunile acelei componente a învățării adulților oferită de formarea profesională continuă. Aceasta completează și depășește dezvoltarea competențelor dobândite prin educația și formarea profesională inițială [Cedefop, 2019].

3. NIVELURI DE EDUCAȚIE

Putem considera că persoanele care dețin competențe și aptitudini adecvate modificărilor actuale ale pieței muncii își pot menține un nivel de trai ridicat [EC, 2018b].

Piața muncii influențează în mod negativ persoanele adulte care un nivel scăzut de educație. Lipsa de competențe conduce la imposibilitatea de a accesa locuri de muncă sigure și bine plătite. Schimbările tehnologice solicită dobândirea de noi competențe și abilități față de cele dobândite pe băncile școlii sau ale universității [EC, 2019a].

Din acest motiv, Tabelul 3 prezintă situația comparativă a ponderii populației în funcție de nivelul de educație, pentru perioada 2009-2018 (%).

Din situația comparativă a ponderilor populației de nivel 0-2 se constată că, în toate țările, valorile înregistrate în anul 2018 sunt mai reduse decât cele din anul 2009. Diferențele cele mai însemnate sunt în: Malta (-22,5%), Portugalia (-20,1%), Grecia (-12,1%), Irlanda (-11,7%), Cipru (-9,9%), Franța (-9,3%), Spania (-8,5%).

Tabelul 3. Situație comparativă a ponderii populației în funcție de nivelul de educație, 2009-2018, (%)

Țara	Nivelul 0-2		Nivelul 3-4		Nivelul 5-8	
	2009	2018	2009	2018	2009	2018
Uniunea Europeană	28,0	21,9	46,9	45,8	25,1	32,3
Austria	18,4	14,7	62,7	52,6	18,9	32,7
Belgia	29,4	21,8	37,2	37,6	33,4	40,6
Bulgaria	22,1	17,4	54,9	54,4	23,0	28,2
Cehia	8,6	6,1	75,9	69,6	15,5	24,3
Cipru	27,7	17,8	38,2	38,1	34,1	44,1
Croația	22,5	14,9	60,3	59,7	17,2	25,4
Danemarca	25,2	18,4	42,3	41,9	32,4	39,7
Estonia	11,2	10,8	52,7	48,1	36,1	41,2
Finlanda	18,0	10,8	44,7	44,7	37,3	44,5
Franța	29,9	20,6	41,7	42,5	28,4	36,9
Germania	14,5	13,4	59,1	57,5	26,4	29,1
Grecia	38,5	26,4	38,6	41,8	22,9	31,7
Irlanda	28,5	16,8	34,4	36,2	37,1	46,9
Italia	45,8	38,3	39,7	42,4	14,5	19,3
Letonia	13,2	9,3	60,9	56,7	25,8	33,9
Lituania	8,8	5,2	60,4	53,1	30,8	41,7
Luxembourg	22,7	21,4	42,5	34,5	34,8	44,1
Malta	69,2	46,7	16,9	27,0	13,9	26,3
Marea Britanie	25,5	19,6	41,2	37,1	33,4	43,2
Olanda	28,4	21,0	40,8	40,7	30,8	38,3
Polonia	12,0	7,6	66,8	61,5	21,2	30,9
Portugalia	70,3	50,2	15,1	24,8	14,6	25,0
România	25,3	21,5	61,4	60,7	13,2	17,8
Slovacia	9,1	8,3	75,2	67,1	15,8	24,6
Slovenia	16,7	11,9	60,0	55,7	23,3	32,5
Spania	48,4	39,9	21,6	22,9	30,0	37,3
Suedia	19,3	14,4	47,6	42,4	33,1	43,3
Ungaria	19,5	15,1	60,7	59,8	19,8	25,1

Sursa: realizat de autori pe baza datelor existente pe site-ul EUROSTAT

În ceea ce privește ponderea populației de nivel 3-4, în anul 2018, față de anul 2009, valorile au fost mai ridicate în: Malta (+10,1%), Portugalia (+9,7%), Grecia (+3,2%), Italia (+2,7%).

Cele mai ridicate creșteri ale ponderii populației de nivel 5-8 s-au consemnat în: Austria (+13,8%), Malta (+12,4%), Lituania (+10,9%), Portugalia (+10,4%), Suedia (+10,2%), Cipru (+10,0%).

Pentru piața muncii este importantă studierea nivelului de educație al populației din grupa de vârstă 25-64 de ani. Astfel, Tabelul 4 prezintă structura populației din această grupă de vârstă în funcție nivelul de educație, pentru anul 2018 (milioane de persoane).

Pe baza datelor prezentate, pentru grupa de vârstă 25-64 de ani, se constată situații diferite în țările membre ale Uniunii Europene. Astfel, calculând ponderile, se observă că în majoritatea țărilor ponderea populației de nivel 3-4 din totalul populației din grupa de vârstă 25-64 de ani este mai numeroasă decât ponderea populației care deține celelalte niveluri de educație. De asemenea, Ponderea populației de nivel 5-8 este mai ridicată decât populația din celelalte niveluri în: Irlanda (45,58%), Cipru (44,14%), Marea Britanie (43,14%), Suedia (43,10%), Belgia (40,64%).

Țările în care ponderea populației de nivel 0-2 este sub 10% se bazează pe o populație majoritar de nivel 3-4 (Cehia, Letonia, Lituania, Slovacia, Polonia). Pentru o serie de țări ponderea majoritară este dată de populația de nivel 0-2 în detrimentul populației de nivel 3-4 sau 5-8. Din această categorie se pot enumera: Portugalia (50,19%), Malta (46,70%), Spania (39,88%).

Participarea persoanelor adulte la educație sau formare profesională de tip formal sau non-formal a diferit de la o țară la alta. În anul 2016, cele mai ridicate ponderi de participare s-au înregistrat în Olanda (64,1%) și Suedia (63,8%). Procente situate între 50% și 60% au obținut și Austria, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Irlanda, Marea Britanie, Ungaria. Cele mai scăzute valori au fost consemnate în: România (7,0%) și Grecia (16,7%). Se consideră că majoritatea persoanelor aflate în grupa de vârstă 25-64 de ani au încheiat studiile de tip formal. Astfel, în anul 2016, la educația și formarea de tip formal au participat 5,8% din persoanele din această grupă de vârstă. În același an, la educația și formarea de tip non-formal au participat 42,7%. Pentru persoanele aflate în grupa de vârstă 25-64 de ani, ponderi ridicate de participare la educația și formarea de tip formal s-au înregistrat în Finlanda (14,2%), Suedia (13,8%), Danemarca (13,5%) și Marea Britanie (11,9%). Cele mai scăzute valori sunt în: Slovacia (1,5%), România (1,7%), Lituania (2,4%), Cehia (2,5%), Bulgaria (2,9%) [EC, 2019a].

Tabelul 4. Situația populației din grupa de vârstă 25-64 de ani în funcție de nivelul de educație, 2018, (milioane de persoane)

Țara	Toate nivelurile ISCED 2011	Nivelul 0-2	Nivelul 3-4	Nivelul 5-8
Uniunea Europeană	273,35	59,68	124,96	88,08
Austria	4,87	0,72	2,56	1,59
Belgia	6,00	1,31	2,25	2,44
Bulgaria	3,90	0,68	2,12	1,10
Cehia	5,90	0,36	4,11	1,43
Cipru	0,47	0,08	0,18	0,21
Croația	2,23	0,33	1,33	0,57
Danemarca	2,97	0,53	1,20	1,14
Estonia	0,72	0,08	0,34	0,30
Finlanda	2,82	0,30	1,26	1,25
Franța	33,31	6,85	14,10	12,25
Germania	45,09	6,03	25,89	13,08
Grecia	5,79	1,53	2,42	1,84
Irlanda	2,57	0,42	0,90	1,17
Italia	32,73	12,52	13,88	6,32
Letonia	1,04	0,10	0,59	0,35
Lituania	1,52	0,08	0,81	0,64
Luxembourg	0,35	0,07	0,11	0,14

Țara	Toate nivelurile ISCED 2011	Nivelul 0-2	Nivelul 3-4	Nivelul 5-8
Malta	0,27	0,13	0,07	0,07
Marea Britanie	34,25	6,70	12,69	14,77
Olanda	8,97	1,85	3,59	3,38
Polonia	20,27	1,54	12,47	6,27
Portugalia	5,53	2,78	1,37	1,38
România	10,83	2,33	6,57	1,93
Slovacia	3,16	0,26	2,12	0,78
Slovenia	1,16	0,14	0,64	0,38
Spania	26,10	10,41	5,97	9,72
Suedia	5,19	0,74	2,19	2,24
Ungaria	5,34	0,81	3,19	1,34

Sursa: realizat de autori pe baza datelor existente pe site-ul EUROSTAT

Se consideră că politicile publice sunt cele care pot susține aplicarea unor măsuri în domeniul dezvoltării competențelor adulților [Cedefop, 2019].

4. CONCLUZII

Pe întreaga durată a vieții active, oamenii au nevoie să își mențină un echilibru între competențele și aptitudinile deținute și competențele și aptitudinile cerute de piața muncii [Cedefop, 2018].

Din datele prezentate se observă că populația din opt state membre ale Uniunii Europene reprezintă aproximativ 78% din populația întregii Uniuni Europene, restul de 20 de state reprezentând aproximativ 22%. De asemenea, în anul 2019, față de anul 2010, în unele state populația a crescut semnificativ, iar în altele a scăzut considerabil. Totodată, se constată scăderea în toate țările a ponderilor populației de nivel 0-2, dar și situații diferite ale ponderilor pentru celelalte niveluri de educație.

Existența unei legislații care încurajează oferirea unor stimulente poate conduce la creșterea interesului angajaților pentru aceste programe de formare. De asemenea, având în vedere programul de lucru, pot fi implementate programe de formare flexibile. Formarea în diferite situații reale de muncă și adaptarea la diferite cerințe pot promova accesul la formare [Cedefop, 2019].

Gradul de inserție profesională și incluziune socială pot fi influențate în mod negativ de lipsa competențelor de bază în citire, matematică și științe. Digitalizarea poate contribui la eliminarea acestor limitări [EC, 2017].

BIBLIOGRAFIE:

1. - Cedefop, *From long-term unemployment to a matching job: the role of vocational training in sustainable return to work*. Luxembourg: Publications Office, 2018
2. - Cedefop, *Continuing vocational training in EU enterprises - Developments and challenges ahead*, Luxembourg: Publications Office. Cedefop research paper; No 73, 2019
3. - European Commission, *School development and excellent teaching for a great start in life*, 2017
4. - European Commission, *Building a stronger Europe: the role of youth, education and culture policies*, 2018a
5. - European Commission, *Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning*, 2018b
6. - European Commission, *Adult learning statistics - characteristics of education and training*, 2019a
7. - European Commission, *Employment rates of recent graduates*, 2019b
8. - European Commission, *Reflection Paper – Towards a Sustainable Europe by 2030*, 2019c
9. - European Training Foundation, *Getting ready for the future*, 2018
10. - EUROSTAT, <http://ec.europa.eu/eurostat>
11. - Organization for Economic Cooperation and Development, *Educational Opportunity for All: Overcoming Inequality throughout the Life Course*, OECD Publishing, 2017
12. - Osborne, S., *3 strategies for success in a skills gap era*, 2017
13. - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, *Global Education Monitoring Report – 2016*, 2016